Р Е Ш Е Н И Е
№ 44097

гр. София, 10.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **IX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,** в публично заседание на 16.10.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Зорница Дойчинова
ЧЛЕНОВЕ: Диляна Николова
София Тодорова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **9232** по описа за **2026** година докладвано от съдия Зорница Дойчинова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. АПК.

Образувано е по касационни жалби
от Р. М. Й., с ЕГН [ЕГН], чрез пълномощника си адв. М., срещу Решение № 23141/09.06.2026 г., постановено по н.а.х.д. № 3370/2026 г. на АССГ, 86 състав, в частта, с която е отхвърлен искът от Р. М. Й. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор, изразяващи се в липса на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение за периодите: от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г., изцяло, както и за периода от 10.10.2019 г. до 06.07.2025 г. за разликата над 3774,6 евро до предявения размер от 9 000 евро, ведно със законната лихва върху сумата, считано от предявяване на иска 19.03.2026 г. до окончателното изплащане на сумата

и от ГДИН, представлявана от юк В., срещу Решение № 23141/09.06.2026 г., постановено по н.а.х.д. № 3370/2026 г. на АССГ, 86 състав, в частта, с която ГДИН е осъдена да заплати на Й. сумата от 3774,6 евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор, в резултат на осъществено бездействие, изразяващо се в липса на осигуряване на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение за период от 2097 дни – от 10.10.2019 г. до 06.07.2025 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба - 19.03.2026 година до окончателното изплащане на сумата.

Жалбоподателят Р. М. Й. оспорва решението в отхвърлителната му част, като твърди, че съдът неправилно е приел, че бездействието на ответника е било преустановено на 07.07.2025 г. с предприемане на действия по изграждане на обособени санитарни възли в 7-ма група. В тази връзка сочи, че предприетите действия се изразяват в съставяне на докладна записка рег. № 6765/07.07.2025 г., с която се иска изготвяне на оферта за изработване на изделия от алуминий и ПВЦ, като към посочената дата необходимите условия все още не са налице и няма нито обособени/изолирани санитарни помещения, нито врати. Навежда доводи, че фактическото преустановяване на бездействието за ищеца е настъпило на 11.11.2025 г., когато в килията, в която е пребивавал към този момент, са доизградени стените, а месец по-късно е поставена и врата. Посочва, че като най-ранна дата за преустановяване на нарушението съдът е следвало да приеме датата 25.10.2025 г, когато физически е започнало доизграждането на помещенията. По тези съображения иска отмяна на решението в частта, с която искът е изцяло отхвърлен за периода от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г. Предвид изложеното, счита, че съдът неправилно е определил и дължимото адвокатско възнаграждения под определения в Наредба № 1/2004 г. минимум. По отношение на размера на присъденото за периода 10.10.2019 г. – 06.07.2025 г. обезщетение счита, че същото не отговаря на принципа за справедливост по чл. 52 ЗЗД. Позовава се на практика на ЕСПЧ. Оспорва извода на съда, че на ищеца е било осигурено минимум 4 кв.м. площ, приток на естествена светлина, отопление, електрозахранване, постоянно течаща студена и топла вода, както и необходимите хигиенни материали, като твърди, че ответникът не е представил такива доказателства за периода на престой на ищеца в 7-ма група. Оспорва и размера на определената законна лихва, като счита, че началният момент на дължимостта й следва да е датата на преустановяване на нарушението – 11.11.2025 г. Иска отмяна на решението в оспорената част. Претендира разноски за две инстанции.

В съдебно заседание касаторът не се явява. Представлява се от адв. М., която поддържа касационната жалба и оспорва тази, подадена от ГДИН.

Ответникът по тази жалба, ГДИН не взема становище по нея.

Жалбоподателят ГДИН, чрез процесуалния си представител юк В., оспорва решението в осъдителната му част. Твърди, че не всяко незаконосъобразно действие води като своя правна последица настъпването на вреди. Отговорност се поражда, само ако на съответното лице са причинени реални вреди, като на обезщетяване подлежат само преките вреди – тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени – да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Оспорва извода на съда, че тоалетното помещение не е осигурявало възможност за усамотяване. Посочва, че Й. е пребивавал в затвора в [населено място] от 20.02.2019 г., като е бил настанен в 8-ма група приемно отделение, а на 26.02.2019 г. е разпределен в 11-та група за обвиняеми и подсъдими. Посочва също, че спалните помещения са оборудвани с необходимите за пребиваване легла, маса, столове, шкафове и мивка. Помещението, в което е бил настанен Й., е съобразено с изискването по закон за минимум 4 кв. м. площ за един лишен от свобода. По тези съображения твърди, че не са налице предпоставките от фактическия състав на отговорността по чл. 203, ал. 1 АПК във връзка с чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС и моли за отмяна на решението в оспорената част. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание се представлява от юк Н., която оспорва подадената от Й. касационна жалба и подадения писмен отговор. Поддържа касационната жалба на ГДИН. Моли за отмяна на решението в обжалваната от ГДИН част. Претендира разноски за две инстанции. Прави възражение за прекомерност на претендираното от другата страна адвокатско възнаграждение.

В писмен отговор, ответникът по тази жалба Й., чрез адв. М., развива съображения за неоснователност на касационната жалба на ГДИН. Посочва, че в касационната жалба на ГДИН са споменати условията в 8-ма група приемно отделение и 11-та група, като за престоят в тях, а именно в периода до 10.10.2019 г., ищецът не подава касационно оплакване. За престоя му в помещенията на 7-ма група обаче, твърди, че е доказано наличието на претърпени неимуществени вреди в пряка непосредствена причинно-следствена връзка с условията на изтърпяване на наказанието в нарушение на чл. 3 ЗИНЗС. Моли за отхвърляне на жалбата на ГДИН.
Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационните жалби и правилност на съдебния акт.

Административна съд С.-град, IX касационен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите от съда писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
Пред АССГ е предявен иск от Р. М. Й. срещу ГДИН, с който моли за осъждане на ответника да му заплати сумата от 9000 евро, представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди, вследствие на противоправно бездействие на служители на ГДИН за периода от 22.09.2019 г. до 11.11.2025 г., изразяващо се в неосигуряване на нормални условия и уединение за ползване на тоалетна.
Не се спори по делото, че Р. М. Й. е изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвора С., като е постъпил в Затвора в [населено място] на 20.02.2019 г. в приемно отделение /8-ма група/.
На 26.02.2019 г. е разпределен в 11-та група за обвиняеми и подсъдими лица, където пребивава до 09.10.2019 г. Това се установява от представената в първоинстанционното производство докладна записка от 15.04.2026 г. на ВПД ИСДВР 11-та група и МСЦ в Затвора [населено място].
На 10.10.2019 г. Й. е настанен в 7-ма група, където пребивава до 19.02.2026 г., когато е освободен, видно от приложеното в производството пред първоинстанционния съд сведение от инспектор при ИСДВР на 7-ма група от 16.04.2026 г.
Видно от докладна записка от 27.02.2025 г. на гл. инспектор при НС СДВР, при периодично посещение на Комитета за предотвратяване на изтезанията, нечовешкото и унизително отнасяне и наказание през 2017 г., в доклад е отразено, че лишените от свобода изтърпяват наказанията си при лоши битови условия, като има спални помещения, в които санитарните възли не са отделени от всички страни, което оставя усещането в лишените от свобода за унизително и нечовешко отношение. При последващо посещение през 2021 г. в предоставения доклад е посочено, че битовите условия, при които лишените от свобода изтърпяват присъди, са значително подобрени. Отбелязано е, че към момента на изготвяне на докладната записка, единствено на територията на 7-ма група, санитарните възли не са обособени, а са отделени от спалното помещение посредством стена. На база отправените препоръки в доклад на КПИ от 2017 г. е направено предложение да се изградят отделно обособени санитарни възли с тоалетна и душ за поддържане на лична хигиена на територията на 7-ма група.
Представено е писмо рег. № 6765/07.07.2025 г. на началника на затвора до главния директор на ГДИН, видно от което въз основа на докладната записка от 27.02.2025 г. е поискано изготвяне на оферта за изработване на изделия от алуминий и ПВЦ, описани по вид и количество.
Към отговора на исковата молба ответникът е приложил снимки без дата, от които се вижда, че на санитарните помещения са поставени врати и същите са преградени изцяло до тавана.
За установяване твърденията в исковата молба, пред първата инстанция са събрани гласни доказателства, като е разпитан свидетелят Т. А. Е., с когото ищецът е бил няколко пъти в едно

спално помещение в 7-ма група. Свидетелят е посочил, че стената на санитарния възел не е била изградена догоре, а на височина около 1.50 – 1.70 м., както и че е липсвала поставена врата. По негови спомени Р. Й. е имал притеснения, когато е ходил до тоалетната, тъй като не му е осигурено спокойствие и другите лишени от свобода му се подигравали. Й. се притеснявал да ползва тоалетната, като е мислил, че някой го наблюдава, а когато се налагало и имало и други лишени от свобода в помещението се чувало и усещало всичко.
Възприемайки изложената фактическа обстановка и при съобразяване на практиката на ЕСПЧ, съдът е постановил оспореното решение № 23141/09.06.2026 г. по н.а.х.д. № 3370/2026 г., с което е
осъдил ГДИН да заплати на Й. сумата от 3774,6 евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор, в резултат на осъществено бездействие, изразяващо се в липса на осигуряване на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение за период от 2097 дни – от 10.10.2019 година до 06.07.2025 година, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба - 19.03.2026 година до окончателното изплащане на сумата, като е отхвърлил иска за периодите от 22.09.2019 г. до 09.10.2019 г., от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г., изцяло, както и за периода от 10.10.2019 г. до 06.07.2025 г. за разликата над 3774,6 евро до предявения размер от 9 000 евро, ведно със законната лихва върху сумата, считано от предявяване на иска 19.03.2026 година до окончателното изплащане на сумата.

По отношение наличието на изискуемите материалноправни предпоставки от фактическия състав по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, съдът е приел, че всички от тях са налице. Приел е, че е налице неизпълнение на задължението на ответника да осигури подходящи условия за изтърпяване на наказанията, което противоправно бездействие, изразяващо се в пасивност от страна на компетентните длъжностни лица да осигурят отделни/обособени санитарни помещения, е прекратено на 07.07.2025 г. с предприемане на действия да се изградят отделно обособени санитарни възли с тоалетна и душ за поддържане на лична хигиена на територията на 7-ма група. Приел е за установено наличието и на причинена неимуществена вреда, от една страна въз основа на разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, а от друга и чрез предоставените показания на свидетеля за това как се е чувствал ищецът. Приел е за установена и причинната връзка между нарушението по чл. 3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.
С тези мотиви е приел за доказано нарушение на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС поради неблагоприятни условия на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода за период от 2097 дни, а именно от 10.10.2019 г. – датата на настаняване на ищеца в 7-ма група, до 06.07.2025 г., включително, тъй като на 07.07.2025 г. е преустановено бездействието на органа по изпълнение на наказанията и са предприети реални действия по отстраняване на установените проблеми с липсата на обособени санитарни възли.
При определяне размера на обезщетението съдът е съобразил практиката на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, като е определил такова в размер на 1.8 евро на ден, дължимо за 2097 дни, като общият му размер възлиза на 3774,6 евро, до който размер искът е доказан. За разликата над този размер до предявения 9000 евро и за периодите от 22.09.2019 г. до 09.10.2019 г., както и от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г., съдът е приел, че искът следва да бъде отхвърлен.
Предвид частичната основателност на иска за заплащане на обезщетение, съдът е присъдил законна лихва от датата на предявяване на иска – 19.03.2026 г. до окончателното изплащане на сумата.
Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по смисъла на чл. 219,

ал. 1 АПК.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, достигна до следните правни изводи:
Предмет на разглеждане е решение № 23141/09.06.2026 г. по н.а.х.д. № 3370/2026 г., с което съдът е осъдил ГДИН да заплати на Й. сумата от 3774,6 евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор, в резултат на осъществено бездействие, изразяващо се в липса на осигуряване на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение за период от 2097 дни – от 10.10.2019 година до 06.07.2025 година, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба - 19.03.2026 година до окончателното изплащане на сумата, като е отхвърлил иска за периодите от 22.09.2019 г. до 09.10.2019 г., от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г., изцяло, както и за периода от 10.10.2019 г. до 06.07.2025 г. за разликата над 3774,6 евро до предявения размер от 9 000 евро, ведно със законната лихва върху сумата, считано от предявяване на иска 19.03.2026 година до окончателното изплащане на сумата.
Касационните жалби са допустими, като подадени от надлежни страни, за които съдебният акт е неблагоприятен и в срока по чл. 211 АПК.
Разгледани по същество, касационната жалба на Р. М. Й. е частично основателна, а тази на ГДИН – неоснователна.
Настоящият състав на АССГ счита, че решението е правилно както в частта, в която е установено, че е налице нарушение на чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС, така и в частта относно размера на определеното обезщетение. Решението е съобразено с материалния закон.
Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. В следващата алинея на цитираната разпоредба е записано, че за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.
В общата разпоредба на чл. 43, ал. 2 от ЗИНЗС изрично е предвидено, че всяко място за лишаване от свобода трябва да разполага с необходимите жилищни, битови и други помещения за осъществяване на поправително въздействие, а арестите - за поддържане на физическото и психическото здраве и уважаване човешкото достойнство на задържаните лица. Следователно органите, на които е възложено да осъществяват ръководство и контрол върху дейността по изпълнение на наказанието „лишаване от свобода“, са длъжни да осигурят на лицата такива условия, които да не създават предпоставки за увреждане на физическото и психическото им здраве, нито на човешкото им достойнство. Аргумент в тази насока е и разпоредбата на чл. 3 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и разпоредбата на чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Р. Б., с оглед на които следва да се приеме, че основно задължение на упражняващия ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода държавен орган е да следи и да предотвратява всяко причиняване на физическо страдание или

унижаване на човешкото достойнство на лицата, чиято свобода е ограничена.
Съгласно чл. 12 ЗИНЗС прякото ръководство и контролът върху дейността на местата за лишаване от свобода се осъществяват от ГДИН, която е юридическо лице към министъра на правосъдието, като затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията“, в които по силата на чл. 16, ал. 1 ЗИНЗС са включени и арестите, са териториални служби на ГДИН. Следователно, отговорността на ГДИН произтича пряко от закона и административния характер на дейността по ръководство и контрол върху местата за лишаване от свобода, която включва организация, ръководство и наблюдение на реда и условията в тези места. Като административен орган със статут на юридическо лице, който следи дейността по изпълнение на наказанията да бъде изпълнявана в съответствие с нормативно установените изисквания, ГДИН носи отговорност за вредите от незаконните действия и бездействия на включените в състава й административни звена и длъжностни лица при извършване на дейността по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС.
Основателността на иска за вреди по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, както правилно е посочил първоинстанционният съд, предполага наличието на три кумулативно изискуеми предпоставки - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от закона; настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, като същата се предполага до доказване на противното (чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС) и пряка и непосредствена причинна връзка между незаконния акт, незаконосъобразното действие и/или бездействие и настъпилата вреда.
В случая вредите се претендират вследствие на неосигуряване на нормални хигиенни условия за изтърпяване на наказанието, а именно уединение за ползване на тоалетна.
В това отношение са обосновани изводите на съда, че ищецът е бил подложен да изтърпява наказанието лишаване от свобода в условия в нарушение на стандарта по чл. 3 ЗИНЗС във връзка с неосигуряване на отделни/обособени санитарни помещения.
Първоинстанционният съд, след като е направил съвкупна преценка на доказателствата по делото, правилно е приел за основателно и доказано оплакването за липса на условия за уединение за удовлетворяване на естествени нужди чрез осигуряване на отделени/обособени санитарни помещения, което обосновано е квалифицирано като нарушение на забраната на чл. 3 ЗИНЗС. Правилен е и изводът на съда, че при наличие на нарушение на някоя от посочените в чл. 3 ЗИНЗС хипотези, настъпването на неимуществените вреди се предполага до доказване на противното – чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, като в конкретния случай дори не се спори, че помещенията не са изолирани, което е прието от Комитета за предотвратяване на изтезанията, нечовешкото и унизителното отнасяне, както и се доказва от свидетелските показания на св. Е.. Настоящият съдебен състав споделя и изводите на едноличния състав за доказаност и на причинната връзка между нарушението по чл. 3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат. Това е така, тъй като в случай че компетентните органи бяха взели своевременни мерки за изграждане на плътни стени на санитарните помещения и поставянето на врати, както е направено по-късно, ищецът не би изпитал посочения дискомфорт и негативни физически и психически усещания.
Приемайки че кумулативно са налице елементите от правопораждащия фактически състав за ангажиране на отговорността на държавата по чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, че е доказана само една част от оплакванията, техният вид и характер, първоинстанционният съд е стигнал до законосъобразен извод, че предявеният от Й. иск срещу ГДИН е частично основателен и при съблюдаване на изискването на чл. 52 ЗЗД е определил конкретния размер на следващото му се обезщетение за претърпените неимуществени вреди.
Неправилен обаче е изводът на съда относно продължителността на периода на въздействие на

неблагоприятните условия върху личността на ищеца, считано от 10.10.2019 г. до 06.07.2026 г., включително. Настоящият състав на съда споделя извода на едноличния състав за началото на периода, а именно 10.10.2019 г. – датата на настаняване на лишения от свобода в 7-ма група, тъй като в помещенията, определени за тази група не е имало изградени преградни стени и врата на санитарните помещения. Неправилно обаче е определена датата на преустановяване на незаконосъобразното бездействие от страна на ГДИН. Това е така, тъй като на датата 07.07.2025 г. началникът на затвора е изпратил до главния директор на ГДИН писмо, с което е поискал изготвяне на оферта за изработване на изделия от алуминий и ПВЦ, описани по вид и количество. С това фактическото бездействие на ГДИН не е преустановено, както е приел първоинстанционния съд. С изпратеното писмо е инициирана административната процедура по осигуряване на алуминиева врата за тоалетна и алуминиеви рамки с термо панел за помещението, но самото доизграждане и шпакловане на стените, както и поставяне на врата са реализирани на по-късен етап. Видно от приложеното в първоинстанционното производство сведение от инспектор при ИСДВР на 7-ма група от 16.04.2026 г., в периода от 25.10.2025 г. до 25.11.2025 г. са извършени ремонтни дейности на територията на 7-ма група, като стените на санитарните помещения са доизградени и са шпакловани, а на по-късен етап са поставени врати. Т.е., реално бездействието, от което Й. претендира да е претърпял вреди, е преустановено на по-късен от приетия от първоинстанционния съд етап. С изпращането на писмото от 07.07.2025 г. реално унизителното отношение не е престанало. Предвид изложеното, основателни са възраженията на касатора Й., че неправилно съдът е приел, че бездействието на ответника е преустановено на 07.07.2025 г. Доколкото по делото липсват доказателства за датата на поставяне на вратата на санитарното помещение и с оглед тежестта на доказване в настоящото производство, касационният състав приема, че искът следва да бъде уважен за целия претендиран период, а именно от 10.10.2019 г. до 11.11.2025 г., след която дата не се установява да е налице бездействие на органа по изпълнение на наказанието. Съответно на Й. се дължи обезщетение за неимуществени вреди за 2224 дни, вместо за 2097.

По отношение размера на присъденото обезщетение на ден, настоящият състав приема, че същият е адекватно и справедливо определен. Правилно първоинстанционният съд се е позовал на новите решения на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, според които обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства, е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството по обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане. Настоящият състав приема, че с оглед характера на вредите – неприятни физически и психически усещания, предизвикани от липсата на уединение и същевременно от възможността да се „съпреживеят“ естествените отделителни процеси на други лишени от свобода, размерът на посоченото обезщетение от 4 евро на ден е следвало да бъде редуциран. В случая не се касае за вреди, причинени от вредители или насекоми, от липса на пространство или на проветрение и т.н., а само за вреди с временен характер, които макар и да влияят физически и емоционално, нямат онзи елемент на суровост, който би предизвикала липсата на чист въздух, на жизнено пространство, на ухапване от насекомо и т.н., поради което обезщетение в размер на 1.8 евро на ден се явява справедливо и адекватно.

Следователно, в случая за исковия период, приет за доказан от съда, от 10.10.2019 г. до 11.11.2025 г., се дължи обезщетение съгласно практиката на ЕСПЧ, за 2224 дни по 1.8 евро на ден, което прави 4003,20 евро. В този смисъл, решението на първоинстанционния съд следва да бъде отменено, в частта, в която искът на Й. е отхвърлен за периода от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г. и за разликата над присъдените 3774,6 евро до 4003,20 евро. В останалата част жалбата на Й. след да

бъде отхвърлена. Следва да се отхвърли и жалбата от ГДИН срещу осъдителната част на решението.
Неоснователно е искането на касатора Й. за присъждане на законна лихва от датата на преустановяване на нарушението. Подобно искане Й. прави за първи път в касационното производство, което е производство по правото, а не по фактите. Както с исковата молба, така и в хода на съдебното производство пред АССГ, Й. е претендирал законна лихва върху обезщетението, считано от предявяване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата. В този смисъл, правилно съставът на АССГ е присъдил законната лихва върху размера на обезщетението от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата. Искания за законна лихва или за промяна в нейния обхват не могат да се правят за първи път в касационното производство, ако не са били надлежно заявени и поддържани пред първа инстанция, тъй като това представлява отделен иск, по който за да има произнасяне, следва да е надлежно и своевременно предявен.
Изложеното е основание по чл. 221, ал. 2 АПК за частична отмяна на обжалваното решение и за постановяване на такова по същество на спора съгласно чл. 222, ал. 1 АПК за частично уважаване на иска.

По разноските:
При този изход на спора на касатора Й. следва да се присъдят сторените разноски в размер на 2,56 евро за внесена държавна такса. Процесуалният представител на касатора Й. претендира разноски за адвокатско възнаграждение в хипотезата на чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, поради оказана безплатна адвокатска помощ в полза на материално затруднено лице. Това изрично е договорено в представен договор за правна защита и съдействие от 10.03.2026 г. относно процесуално представителство до приключване на спора с влязъл в сила съдебен акт. Съобразно чл. 8, ал.1, вр. чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1/2004 г., размерът на минималното адвокатско възнаграждение е 400 лв., по отношение на който процесуалният представител на ГДИН е направил възражение за прекомерност. Касационният състав приема, че адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв., което е и законоустановеният минимум за настоящото производство, е справедливо и обосновано по смисъла на чл. 36 ЗАдв., съответства на правната и фактическа сложност на спора и на извършените процесуални действия в касационното производство. Тъй като касационната жалба се уважава по отношение на едно от двете възражения, то и възнаграждението следва да бъде присъдено на половина.
Приложимите разпоредби на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС, тълкувани в тяхната взаимовръзка, се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 ГПК, във вр. с чл. 144 АПК и чл. 143 АПК. Същите не предвиждат отговорност на ищеца за заплащане на юрисконсултско възнаграждение на ответника при пълно или частично отхвърляне на иска му. Ето защо, такова в случая не се дължи.
По изложените съображения, Административен съд София-град, IV-ти касационен състав, на основание чл.221 ал.2, пр. първо АПК

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 23141/09.06.2026 г., постановено по н.а.х.д. № 3370/2026 г. на АССГ, 86 състав, **в частта**, с която е отхвърлен искът от Р. М. Й. срещу ГДИН за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор, изразяващи се в липса на условия за ползване на тоалетна в

достатъчно уединение за периода от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г. и за разликата над присъдената сума от 3774,6 евро до дължимата сума от 4003,20 евро, **И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на Р. М. Й., ЕГН [ЕГН] от [населено място] сумата от 228,6 евро, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди при изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ в Софийски централен затвор в резултат на осъществено бездействие, изразяващо се в липса на осигуряване на условия за ползване на тоалетна в достатъчно уединение за период от още 127 дни – от 07.07.2025 г. до 11.11.2025 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба – 19.03.2026 г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на Р. М. Й., ЕГН [ЕГН] от [населено място] разноски по делото в размер на 2,56 евро, представляващи платена държавна такса.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адвокат Д. М., ЛН [ЕГН], вписана в САК, сумата от 102,26 евро, представляващи адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата, съобразно уважената част от жалбата.

ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата част.

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: **ЧЛЕНОВЕ:**